

Yliopisto näyttää mallia monikulttuurisuudesta

Oulun yliopistolla työskentelee ihmisiä yli 90 maasta. Talosta löytyy uskomattoman laaja kirjo kulttuureita, ideologioita, kansalaisuuksia, kieliä ja uskontoja. Voisi ajatella, että yhteentörmäysten riski on ilmeinen.

Tilannekuva yhteisön elämästä on kuitenkin, että häirintää ja kiusaamista on suhteellisen vähän. Yhteisön kansainvälisten jäsenten osuus ongelmassa ei nouse esille, ei tekijänä eikä uhrina. Lyhyen keskustelun perusteella käsityksen tilannekuvasta jakavat ylioppilaskunnan sosiaalipoliittinen asiantuntija, yliopistopastori, opintopsykologi ja henkilöstöjohtaja. Kun tilanne on näinkin hyvä, väistämättä tullaan ajatukseen, voisiko ympäröivä yhteiskunta oppia yliopistolta jotain, kun puhutaan yhteisöjen hyvinvoinnista ja suopeudesta toisiamme kohtaan.

John Ruskinin sanoin sivistys on sitä, mitä jää jäljelle, kun on unohtanut oppimansa. Näin ajatellen yliopistokoulutuksella ei ole suoraan paljonkaan tekemistä sivistyksen kanssa. Yliopistossa annetaan enimmäkseen oppia, ja sydämen sivistys on syntynyt elämän aiemmissa vaiheissa. Toki yliopistolla pyrimme monin toimin vaalimaan ja edistämään sydämen sivistystäkin. On varmaa, että yhteisössämme on myös jäseniä, joiden esimerkiksi lapsuuden ja nuoruuden kokemukset eivät ole olleet omiaan luomaan ehjää pohjaa, ja erityisesti heille terve tasavertainen hyväksyvä yhteisö on tärkeä ja antaa mahdollisuuden rakentaa tulevaisuuttaan yhteiskunnan täysivaltaisena hyväksyttynä jäsenenä.

Yksilön yhteisömenestyksen kannalta nostaisin esille ainakin seuraavia ominaisuuksia: kyky kommunikoida ja kuunnella, kyky myötäelää ja ymmärtää toisten ihmisten tilanteita, kyky kokea uutta ja suhtautua siihen oikein, kyky ilmaista tarpeensa ja toiveensa, kyky kokea ihmissuhteet merkityksellisinä sekä kyky hillitä äärimmäisiä tunnereaktioita. Kaikki ovat asioita, jotka syntyvät hyvien esimerkkien ja oikeanlaisen elämäkokemuksen kautta.

Yksilön vuorovaikutus ympäristön kanssa on asia, jonka mahdollistaminen kaikille on monista syistä tärkeää. Sen kautta yksilö oppii toimimaan ja kokee olevansa osa yhteisöä ja sen merkityksellinen jäsen. Yksilö sekä antaa että saa yhteisöltä. Kyetäkseen menestykselliseen yhteisöjäsenyyteen yksilön on hallittava muun muassa edellä mainittuja perustaitoja ja hyväksyttävä yhteisiä sääntöjä. Yliopiston roolina on mahdollisuuksien mukaan huolehtia perustaitojen kehittymisestä muun muassa viestinnän keinoin ja puututtava sääntöjen vastaiseen toimintaan. Seuraamme tilanteen kehittymistä jatkuvasti ja teemme ennaltaehkäisevää tiedotusta aktiivisesti. Erilaisia häirinnän ja kiusaamisen tilanteita tietoomme tulee 10-20 kpl vuodessa, mikä on pieni määrä yli 15000 ihmisen yhteisössä. Niistäkin harvat ovat sellaisia, jotka johtavat suurempiin tutkintoihin tai seuraamuksiin.

Yhteisö asettaa omat norminsa, jotka ovat voimakkaasti kytköksissä pääkulttuuriin. Vähemmistökulttuurien on pystyttävä löytämään sopuisa rinnakkaiselo pääkulttuurin kanssa, mutta heille on myös pystyttävä tarjoamaan mahdollisuus harjoittaa omaa kulttuuriaan. On luonnollista, että vieraassa kulttuurissa oleminen on alkuun ja pahimmillaan pinnistelyä tai omien arvojen jatkuvaa uudelleenarviointia. Elämisen helpottamiseksi on tärkeää, että vähemmistökulttuurien välilläkin edistetään vuorovaikusta, joka tarjoaa pääkulttuurin kanssa ponnisteleville vertaistukea. Oulun yliopistossa on tarjolla esimerkiksi tilat eri uskontojen

henkilökohtaiseen harjoittamiseen, vaikka lähetystyö on uskonnonvapauden ja -rauhan nimissä kampuksella kielletty.

Oulun yliopiston kulttuurien kohtaamisen ytimeksi on muodostunut Tellus-tila. Tila täyttyy vielä iltaisinkin yhteisömme jäsenistä. Kansainvälisten yhteisön jäsenten suuri määrä on helposti havaittavissa. Tila toimii varmasti paikkana, jossa on helppo kokea yhteenkuuluvuuden ja yhdenvertaisuuden tunteita. Toistemme kohtaaminen opitaan parhaiten käytännön kautta. Vertaisten kanssa oltaessa puhumisen ja esilletuomisen kulttuurikin edistyy. Paljon järjestetään myös erilaisia kulttuurien kohtaamisen tilaisuuksia. Näistä nostaisin esimerkkinä esille uskontojen välisen dialogin sekä Telluksen kulttuurien ja yhteistyön vuosittaisen teemajuhlan.

Kansainväliselle yhteisöllemme olemme suuressa kiitollisuuden velassa, koska heidän ansiostaan pystymme tarjoamaan kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden kokemuksen kautta kehittyvät taidot ja valmiudet niillekin opiskelijoille, joiden tilanne ei syystä tai toisesta mahdollista opiskelujaksoa ulkomailla. On myös osoitettu, että monikulttuuriset yhteisöt ovat luovuutensa ja ajattelun monimuotoisuuden ansiosta erittäin tuottoisia. Yhteisön monikulttuurisuus, monimuotoisuus ja yhteistoiminnallisuus ovat yliopiston tärkeimpiä perusominaisuuksia.

Jouko Niinimäki
Oulun yliopiston rehtori